

Bölüm 16

EĞİTİM FAKÜLTESİNDEKİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE FAKÜLTE YÖNETİMLERİNİN ARAŞTIRMA KÜLTÜRÜNE DESTEKLERİ

Ayşegül PALTA & Yılmaz TONBUL

Giriş

Günümüzde bilgilerin artmasında onların üretimi de tüketimi de önemli görülmektedir. Öğretim elemanlarının sahip oldukları çalışma ortamının ve yönetim tarafından sunulan desteğin araştırmaların niteliğini ve niceliğini etkilediği düşünülmektedir. Bilimsel araştırmalar için uygun ortamların genel olarak karakteristik özellikleri şu şekildedir: Bland ve Ruffin'e (1992) göre, kurumda araştırma kültürünün olması, araştırma yapmanın öncelikli olması, olumlu örgüt ortamının varlığı, grup üyelerinin süreçlere katılımlarının sağlanması, iç ve dış iletişimin etkin ve destekleyici olması, yeterli zamanın, ekipmanın, mali desteğin, kaynağın sağlanması, Dundar ve Lewis'e(1998) göre, grubun yaş farklılıklarının etkili değerlendirilmesi, motivasyon, kariyer, maaş, ödül vb. konularda çabalar harcanması, DeHaven, Wilson ve O'Connor-Kettlestrings'e (1998) göre, iyi yönetilebilen ve yönlendirilebilen çalışanların seçilmesi, vizyon sahibi lider ve yöneticilerin varlığı, kalite güvencesinin öncelikli olması ve kurumun itibarlı olmasıdır. Sağlıklı bir araştırma kültürünün oluşturulmasında söz konusu özelliklerin, eğitim fakültelerinde nasıl işlevsel hale getirilebileceği konusunda çalışmalara gereksinim duyulmaktadır.

Üniversitenin bir birimi olan eğitim fakültelerinin; öğretmenleri ve eğitim uzmanlarını yetiştirmek; araştırmacılara, okul yöneticileri ve deneticilerine, eğitim uzmanlarına, öğretmenlere lisansüstü eğitim sağlamak; eğitim bilimleri alanındaki sorunların çözümlenmesine öneriler geliştirecek araştırmalar yapmak; okul yöneticileri ve deneticilerine eğitim uzmanlarına, öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programlarını uygulamak; eğitim politikalarının geliştirilmesine yönelik görüş geliştirmek şeklinde görevleri vardır (Karakütük, Tunç, Bülbül ve Özdem, 2008). Bu fakültelerde öğretmen yetiştirmekten, eğitim programlarının geliştirilmesine, okul yöneticilerinin yeterliliklerini geliştirmekten, öğrenci davranışlarını geliştirmeye kadar birçok alanda önerilerde bulunabilmek için bilimsel araştırmalara gereksinim duyulmaktadır. Bilimsel araştırmaların niteliğinde birçok etmenin etkili olduğu söylenebilir. Örneğin; öğretim elemanlarının araştırmacılık özellikleri, kurumda araştırmaya verilen önem ve teşvik sistemi, ülkenin araştırma politikaları ile kurumdaki

Sonuçlar ve öneriler

Öğretim elemanları genel olarak fakülte yönetimlerinin bilimsel toplantılardan haberdar etme ve bu toplantıları destekleme konusunda yaptıkları uygulamalar etrafında yoğunlaşmış olup yönetimlerinin bazı kurumlarla işbirliği sağlama, madde veya manevi şekilde ödüllendirme ve bilimsel etkinliklere katılmaya izin verme uygulamalarını daha az dile getirmişlerdir. Yöneticinin kişisel arası rollerden araştırmacıları destekleme ve motive etme, kararsal rollerinden bölümün itibarını arttırmaya yönelik akademik atamalar yapma konularında öğretim elemanlarının fazlaca beklenti içinde oldukları görülmüştür. Araştırma kültürünü etkileyen yönetim dışındaki faktörlerden araştırmacıların kişilik özellikleri, takım çalışmasına yatkın olmaları gibi kavramlar daha çok öğretim elemanları tarafından dile getirilmiştir. Öğretim elemanları tarafından en fazla dile getirilen engeller ülke politikalarından kaynaklı maddi engeller ve YÖK engelleridir. Ancak yöneticiden, araştırmacıdan ve üniversiteden kaynaklı engeller az dile getirilmiştir. Öğretim elemanlarının farklı bilim dallarında düzenlenen kongre, çalıştay, konferans gibi akademik ortamlara katılmaları ve mesleki gelişim etkinliklerinde, etik konusundaki eğitimlerde etkin biçimde yer almaları finansal olarak daha fazla desteklenebilir. Fakülte yöneticileri seçilirken ya da atanırken araştırmacı yönü güçlü ve bu yönde gelişime açık olmalarına dikkat edilebilir. Fakülte yönetimi araştırmacıların araştırmayapma ve yayımlama ile ilgili sorunlarını dile getirebilecekleri panel, konferans, forum, çalıştay gibi ortamlar hazırlayabilir. Editörlük yapan akademisyenlere bu konudaki birikimlerini paylaşmaları için fırsat verilebilir.

Kaynakça

- Aslan, C. (2010). Türkçe eğitimi programlarında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliklerine ilişkin görüşleri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19, 87-115.
- Bland, C. J. ve Ruffin, M. T. (1992). Characteristics of a productive research environment: Literature review. *Academic Medicine*, 67(6), 385-397.
- Bülbül, T. ve Tunç, B. (2011). Yeni üniversite. Akademik kimlik, akademik yükseltmeler, çalışma koşulları ve ücretler. İstanbul: Kriter.
- Boyer, E. L. (1990). *Scholarship reconsidered: Priorities of the professorate*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Carroll, V. S. (2003). The teacher, the scholar, the self: Fitting thinking and writing into a four-fourload. *College Teaching*, 51(1), 22-26.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative inquiry and research desing: Choosing among five approaches* (2. Baskı). London: SAGE.
- DeHaven, M.J., Wilson, G. R., ve O'Connor-Kettlestrings, P. (1998). Creating a research culture: What can we learn from residencies that are successful in research. *Educational Research and Methods*, 30(7), 501-507.
- Dundar, H. ve Lewis, D.R. (1998). Determinants of research productivity in higher education. *Research in Higher Education*, 25, 607-630.
- Karakütük, K., Tunç, B., Bülbül, T. ve Özdem, G. (2008). Eğitim fakültelerinin öğretim elemanı profili. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Lewis, D. (2004). Bullying at work: The impact of shame among university and college lecturers. *British Journal of Guidance ve Counselling*, 32(3), 281-299.
- Üniversitelerdeki Akademik Teşkilat Yönetmeliği (ÜATY, 1982). http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/17654 Erişim Tarihi: 04.11.2016.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK, 2007). Türkiye'nin yükseköğretim stratejisi. http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/yok_stratej_i_kitabi/27077070-cb13-4870-aba1-6742db37696b Erişim tarihi: 04.11.2016